

15. 1. 2009

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Promarněná šance

Jistě jste o tom případu slyšeli: před nedávnem soud rozhodl, že jedna popová píseň je plagiátem jiné popové písně. Mé znalosti této věci vycházejí pouze z článků v médiích, nicméně mne velmi zaujala skutečnost, že ve sporu nešlo ani tolik o to, zda jsou písně okopírované, ale o to, zda pár popových akordů je či není chráněným autorským dílem.

Soudce Martin Valehrach nakonec rozhodl tak, že chráněným autorským dílem je i zmíněných pár akordů Ctím jeho rozhodnutí, ale troufám si říci, že tím promarnil svojí životní šanci. Mohl se totiž zapsat se do dějin autorského práva jako ten, kdo poprvé pochopil a do praxe uvedl fakt, že doba se prostě změnila a devatenácté století pominulo.

Dovolte mi bližší vysvětlení: autorské právo vzniklo na představě výjimečného, múzami políbeného autora, který sepisuje knihu, skládá symfonii či třeba tvoří vědecké pojednání. Autorům takových děl pak zákon správně přiznával jisté výsady a mimořádné postavení, chránil je více než jiné. Jenže - kdo by nechtěl mít výsady ? Do kategorie autorských děl se tak v průběhu dalších století snažili proniknout další a další autoři, ať už jejich díla byla či nebyla této ochrany hodna. A úspěšně - ochotní zákonodárci či soudci, často podporováni právními teoretiky, bez váhání přiznávali autorskou ochranu kde komu. V autorském zákoně dnes naleznete nejen autory, ale i zpěváky a herce, výrobce databází, výrobce nahrávek, vysílatele a kresliče map, plánovače elektronických obvodů, architektky a programátory; soudní praxe pak dala vzniknout třeba autorským nárokům zvukových mistrů. Nepochybuji o tom, že s tímto přístupem stačí do budoucna jen trochu snahy kadeřníkům, právníkům, květinářkám, plastickým chirurgům a dalším a dalším profesím, aby také získali nadstandardní ochranu, původně určenou pro velké symfonie.

Základním znakem autorského díla je ale přitom JEDINEČNOST, tedy skutečnost že „nikdo jiný než určitý autor by toto nedokázal“. Jedinečnost a nic jiného odlišuje umělce od řemeslníka. Jenže - víte kolik uslyšíte písniček, uvidíte fotek, přečtete textů každý den ? A domníváte se snad, že vznikaly v tvůrčím zápase múzou políbeného autora, jehož jedinečnost je v díle otištěna ? Samozřejmě že ne, jsou to dávno stejné výrobky jako každé jiné.

Přiznávání právní ochrany dílům, která žádnou jedinečnost nemají, je přitom slepou uličkou vývoje. Technologický rozvoj totiž zvětšil dostupnost autorské tvorby tak, že dnes každý z nás denně vytváří a denně konzumuje nekonečné množství tzv. autorských děl. A systém autorského práva, zavedený kdysi pro ochranu symfonií, slouží již jen jako pevně etablovaný systém pro nenápadné, ale velmi výnosné vybírání peněz.

Jaká je asi jedinečnost děl, o nichž znalec u soudu uvedl, že jsou obyčejná, neobjevná a využívají prvky dávno známé již odjinud ? "Skládání podobných písní je asi tak originální, jako když děcka staví věž z kostek," údajně řekl a dodal, že k vytvoření obou skladeb byla potřeba určitá hudební zkušenost, populární hudba středního proudu je ale natolik přístupná, že tuto zkušenost má prakticky každý.

Jenže soudce se takového závěru, tak jako legislativci a soudci tolikrát předtím, asi lekl, a údajně zdůvodnil své rozhodnutí tím, že kdyby oněm akordům odepřel autorskou ochranu, musely by se vracet autorské poplatky. Nevím, jaké poplatky má soud na mysli: je totiž třeba zdůraznit, že kdyby statečně rozhodl, že pár akordů nemá autorskou ochranu, nijak by se to nedotklo CD s nahrávkami

jednoho ani druhého zpěváka, protože jejich práva jsou tak jako tak kryta právem interpretů a vydavatelů. Kdyby statečně rozhodl, že pár akordů nemá autorskou ochranu, způsobil by jen to, že naše děti by si je mohly brnkat na kytaru s kamarády bez obav, že za to mohou skončit ve vězení.

Filip Winter
AK Winter & spol

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)